

Lidércfény

amatőr kulturális folyóirat

www.lidercfeny.hu

VIII. évfolyam, pályázati különszám, 2014. december

**Mab Tee, kosakati, Johhny Silver, Biczotomm,
Lidércfény HQ**

Tartalom

IX. LIDÉRCFÉNY PÁLYÁZAT

A nagy háború

- Értékelések /Lidércfény HQ/ ..... 3.

PÁLYAMŰVEK

Talált, süllyedt

/Mab Tee/ ..... 4.

Egy székely szombatos baka

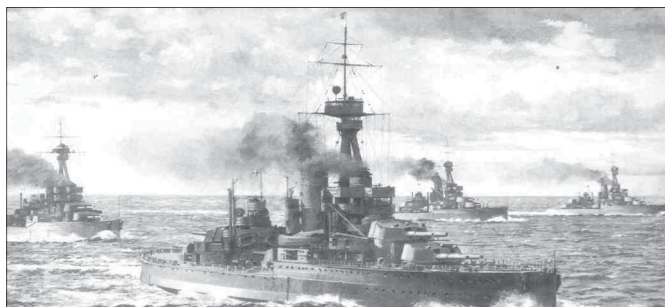
a háborúban /Biczotomm/ ..... 8.

Az el nem süttött pisztoly

/kosakati/ ..... 10.

Árny az égen

/Johhny Silver/ ..... 12.

A hónap képei:

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat

VIII. évfolyam.

pályázati különszám,

2014. december

Kiadja a Lidércfény Online

Kulturális Magazin

Borító:

I. világháborús montázs - Bognár Zsolt

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő:

Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő:

Túri András (Homoergaster)

Elérhetőségek:

lidercfeny@sentesinfo.hu

www.lidercfeny.hu

Nyomdai munka:

SZVSZ Kft. nyomdaüzeme

6600 Sentes, Petőfi u. 1.

IX. Lidércfény Pályázat – A nagy háború Értékelések

Eddig nálunk a ritka alkalmak egyike(-másika) volt, hogy a beérkezett, díjazott pályaműveket írásbeli értékelésnek vetettük alá. Ez azért alakult így, mert a zsűrizés első körben inkább számszerűsítve volt, és csak az egyenlő pontszámmal rendelkező pályaműveket vitattuk meg élő szóban.

Mivel a mostani pályázatunkra korántsem kaptunk annyi pályaművet, mint az eddigiek során (mindösszesen 4 db-ot négy pályázótól), így arra a döntésre jutottunk, hogy nem állítunk fel sorrendet (nem találtuk sok értelmét), mert talán így a pályázataink sorában a most lemaradt negyediknek esne a legrosszabbul a helyezése. Ezért megpróbálunk inkább olyan értékeléseket írni az egyes pályaművekről, amelyek a kiírás alapján veszik azokat górcső alá.

A díjazás ennél fogva mindenkinél egyenlő mértékű lesz, hiszen legalább vették a fáradságot, hogy megírják a pályaművet, kutassanak a témában.

Tudjuk, hogy a megadott maximális karakterszám eléggé behatárolta a lehetőségeket, nyilván ezt is figyelembe vettük. Összességében azonban elmondható, hogy lehetett volna bátrabban hozzányúlni a témához, és talán kicsit kisebb falatban gondolkodni, akciódúsabb jelenetekkel, kevesebb körítéssel. Némiképp hiányoltuk a pályaművekből a misztikus, fikciós vonalat, amelyekre a kiírásban is többször utaltunk. Ez talán a téma komolysága miatti hiányosság is lehet, bár van több példa, hogy miként lehet háborús környezetben az ilyen dolgokat alkalmazni. (Pl.: C. S. Lewis – Narnia krónikái, Guillermo del Toro – A Faun labirintusa) Az volt az érzésünk, hogy nem merészkedtek ki az alkotók a frontra, be a lövészárkokba, ki a gáztól és ködtől, vagy hajnali párától nehéz levegővel telt csataterre...

De lássuk akkor, meddig is jutottak el.

Bizcotomm – Egy székely szombatos baka a háborúban

Az írás napló jelleget szeretne öltetni, ám ez csak a végén derül ki; talán kellett volna akkor bele kiemelten dátum, időpont, helyszín megjelölés – fért volna bőven, hiszen alig a felét használta el a kiírásban megadott karakterszámnak. Az E/1-es elbeszélési forma egyébként egy ilyen témájú novellánál valóban jelentősen növelheti az olvasói élményt, ha nem olyan száraz, történelemkönyv-ízű leírásokkal teli, mint ez a pályamű. Keveredik a múlt és a jelenidő használata, ami egy naplószerű novellánál egyáltalán nem szerencsés, hiszen az illető azt írja le, ami már megtörtént. A harci jelenetek is történelmi szárazsággal vannak leírva, ami

sajnálatos. A maradék karakterszám teljes mértékben elbírta volna a fronton történetek plastikus, élvezetes taglalását, persze akkor nem feltétlenül naplószerű leírást kellett volna alkalmazni. Így, ebben a formában eléggé távolságtartó a mű a feldobott témához viszonyítva. Az alapötlet egyébként jó, csak a kidolgozás lehetett volna jobb, hiszen ez valahol mégiscsak egy háborús történet.

kosakati – Az el nem sült pisztoly

Valahol a „mi lett volna ha” kérdéssel foglalkozik, amit egy családi történetbe foglal. Viszont érzésünk szerint sok a visszaemlékezés az egyes történésekre, de kevés a konkrét akció. Ráadásul ezek a visszaemlékezések is inkább családi jellegűek (villamos megállítása, gyermekmesék, munkahelyi sztrájk). Mivel kevesebb, mint a fele a megadott maximális karakterszámnak, ezért jobban ki lehetett volna domborítani a fronton, a háborúban történeteket, szembe állítani a családi eseményekkel, és akkor a végén sokkal jobban érthető, hogy az unoka miért látja be, hogy semmi sem fekete-fehér. Az ötlet, a mondanivaló egyébként tetszik.

Mab Tee – Talált, süllyedt

Ez már majdnem olyan, mint amit elképzeltünk a kiírás során. Izgalmas a helyszín – az Atlanti-óceán, illetve a Lusitania. Jók a karakterek – annál is inkább, mert jó részük valóban élt abban az időszakban –, és véleményünk szerint jól is vannak használva. Fordulatos és pörgős a cselekmény, amiben van egy kis krimi, egy kis erotika és a történethez képest kellő mértékű akció, így egy pillanatig sem unatkozik az olvasó. Azért még circa 4000 karakter belefért volna, miáltal az egyes részleteket kissé jobban ki lehetett volna dolgozni, vagy még egy misztikus, fikciós szálát beleírni, de összességében így is nagyon tetszett.

Johhny Silver – Árny az égen

Itt is tetszik a helyszínválasztás, a londoni égbolt, illetve a léghajó, mint hadieszköz remek ötlet. Az elején szép felvezetést kap a történet, a kellő mértékben megismerjük a szereplőket. Tetszik, hogy kapunk pár rövid történetet a háborús viszontagságokról, amelyek jól megalapozzák a végkifejletet. Még egy hatásos, izgalmas, feszültséggel teli akciót is kapunk. Ugyan, még mindig nem az igazi az elvárásokhoz képest (nincs benne misztikum), de talán a beérkezett művek közül ez áll a legközelebb a kiírásban megfogalmazottakhoz.

Mab Tee Talált, süllýedt

Tejfehér ködtakaró fedte a tengert ameddig a szem ellátott, és úgy tűnt, egyhamar nem is fog feloszlani. Délután fél kettő körül mégis derengeni kezdett, és Kegan Roche felügyelő megpillantotta az ír hegyek sziluettjét. Szívesen támaszkodott volna a korlátra, hogy szemét a lassan közeledő part látványán pihentesse, ám éppen e part közelsége miatt nem engedhette meg magának, hogy lazítson.

Amint a parancsnoki hídra lépett, William Thomas Turner, a RMS Lusitania kapitánya rögtön felé fordult.

– Jó napot, Roche felügyelő!

– Turner kapitány!

– Nem akarok udvariatlannak tűnni, de kérem, fogja rövidre!

– Szeretnék több embert kérni a kutatáshoz, uram.

– Még többet? Most, amikor nemsokára kikötünk? Az embereim egy része így is éjjel-nappal a maga gyilkosát keresi a fedélzeten, amióta csak kihajóztunk. Május elsején hagytuk el New Yorkot, ma hetedike van. Ha ennyi idő alatt nem került elő az a nőszemély, akkor már nem is fog. Nem gondolja?

Turner kapitány, több száz tengeri mérfölddel a háta mögött, elég tapasztalattal rendelkezett, olykor viszont túlzott magabiztossággal irányította nemcsak a hajót, hanem kivétel nélkül mindenkit.

– Amy Archer-Gilligan egy sorozatgyilkos, és nem riad vissza attól, hogy bárkit megöljön, ha így elkerülheti a halálbüntetést!

– Az iratok szerint megmérgezte a tehetősebb áldozatait, akiket ápolt. Biztosíthatom, felügyelő, hogy Mrs. Gilligan nem járt az orvosi kabin közelében, mert azt külön figyeltetem.

– Annak a bestiának van esze, nem fog olyan helyre menni, ahol elkaphatják! Figyelmeztetni kellene az első osztályon utazókat...

– Megőrült? Kitorne a pánik, ha megtudnák, hogy ez a nő szabadon jár-kél közöttük! Már ha a maga gyilkosa tényleg a hajón utazik. Személyesen néztem át a nyilvántartást, egy Gilligan nevű sem szerepel benne, ellenben önt kétszer is felírta Cunard valamelyik túlbuzgó alkalmazottja.

Roche legszívesebben megmondta volna a magáét. A kapitány nem tűrte az udvariatlanságot, a felügyelőnek pedig több ember kellett, így alázatosabb hangnemre váltott.

– Turner kapitány, kérem, hadd végezzem a munkámat!

– Én is azt tenném, ha hagyná! Nemsokára kikötünk, és az Admirális üzenete szerint a német tengeralattjárók itt cirkálnak a közelben. Sajnálom, felügyelő, ennél többet nem segíthetek. Az őrséget megkettőztem, szükségem van a személyzetre.

– Ez azt jelenti...

– Menjen vissza a fedélzetre, Roche, és élvezze az út hátralevő részét!

– Ha elérjük a partot, Gilligan meglóg! Ön akadályozza az igazságszolgáltatást...

– Én akadályozom? – vált vörössé Turner arca. – Feleslegesen pánikot kelt, és egy fantomot üldöz! Eddig megkapta, amit kért, most pedig ne lábatlankodjék itt tovább! Szép napot, uram!

Rochet is elöntötte a méreg, a kapitány azonban hajthatatlannak bizonyult. Dühében köszönés nélkül hagyta el a parancsnoki hidat. Nagy elánnal a félig üres hátsó fedélzet felé indult, amikor útközben fellökött egy elegáns hölgyet.

– Maga barom!

– Elnézést kérek, asszonyom! Jól van? – kérdezte Roche. Ahogy lehajolt, megérezte a rum szagát. Felsegítette a nőt, aki imbolyogva a felügyelőnek esett.

– Istentelen bárka! Folyton dülöngél. Rita Jolivet vagyok, a Broadway ünnepelt csillaga.

Roche alaposan szemügyre vette az útját keresztező nőt.

Jolivet ártatlanul nézett rá, miközben kontyából kiszabadult, rakoncátlan tincset szájába fújta a feltámadó szél. Rúzsos ajka és márványfehér bőre felkorbácsolta a férfi szenvedélyét. Rita átlapolós kabátja az eséstől szétnyílt, mélyen kivágott ruhájából előbukkant a mellbimbója.

– Tetszik, amit lát, Mr...

A felügyelőnek eszébe jutott a hiba az utas-nyilvántartásban.

– Aaron Lloyd – válaszolt félszegen Roche.

– Mi járatban van erre, Aaron?

– Nyomozok, hölgyem.

Jolivet megfogta a felügyelő kezét, és a keblére tette.

– Maga az én emberem!

– Mit tehetek önért? – habogta Roche.

– Ki vagyok tikkadva. Megöntözhette.

– Úgy érti... hozzak egy pohár vizet?

– Nem, maga butus! – nevetett fel Rita. – Itt van ez a letakart mentőcsónak. Elbújhatnánk a ponyva alatt, össze-melegedhetnénk...

Közben Jolivet belemarkolt Roche ágyékába. A férfi megrezzent, majd gyengéden lefejtette a nő ujjait a nadrágjáról.

- S... Sajnálom, kedves Rita, de sietek?

Jolivet összecücsörítette ajkát.

- Nem hagyhat csak így itt!

- Sz... szolgálatban vagyok.

- Ígérem, nem árulom el senkinek - búgta Rita, és fürgén benyúlt Roche nadrágjába.

A felügyelő kiráncigálta Jolivet kezét, majd a hajófalnak támasztotta Ritát. Elöntötte a perzselő vágy, legszívesebben ott helyben magáévá tette volna a nőt, ám eszébe jutott Gilligan, és rögtön lelohadt a lelkesedése.

- Bocsásson meg! - lépett hátrébb a felügyelő.

- Maguk nyomozók faragatlan tuskók, mindketten!

A felügyelő meglepetten emelte fel bozontos szemöldökét.

- Hogy érti, hogy mindketten?

- Maga, meg az a Roche nevű! - mondta nyeglén Rita. - Nem engedte, hogy megérintsem! Biztosan a fiúkat szereti, de önnek, Aaron - váltott mézes szavakra a nő -, legalább férfias arca van, és cukimuki bajusza, amit édesen rángat, ha a közelébe érek. - Hirtelen mozdulattal magához vont a felügyelőt, ujaival pedig ismét a lényegre tapintott. - Tudom, hogy van vér a pucájában!

Roche szárazon nyelt egyet. Jolivet szinte az örületbe kergette. Uralkodni próbált magán, mélyen lélegzett néhányat, és újra tisztességes távolságba lépett.

- Hol látta a másik nyomozót? - nyögte. - Sürgősen beszélnem kell vele.

Rita Jolivet durcásan lebiggyesztette az ajkát, majd kisvártatva felcsillant a szeme.

- Nézze, ott megy a korlátnál!

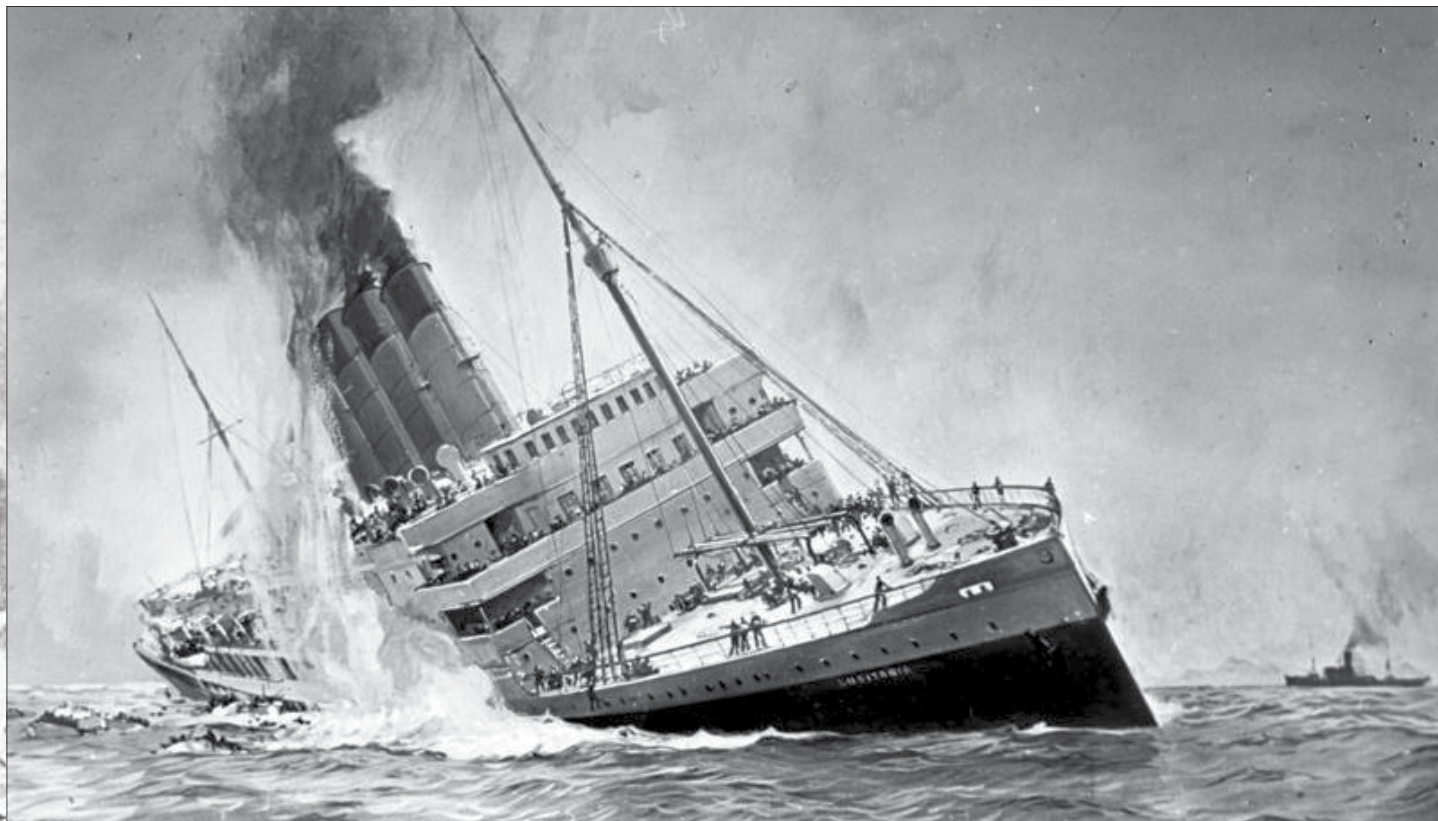
Roche megfordult, felismerte Gilligant férfiruhában. Amy Archer-Gilligan is éppen a felügyelőre nézett, aztán futásnak eredt. Roche sem volt rest, faképnél hagyta Ritát, és üldözőbe vette Amyt. Nem engedhette, hogy a gyilkos meglógjon, felelnie kell a tetteiért. Elszántan követte Gilligant, aki a korlát mellett félrelökött mindenkit, aki az útjába állt, közben fejéről leesett a kalap, barna haja kibomlott. A felügyelő csak a gyilkost látta benne, nem érzett iránta szánalmat, és majdnem utolérte, amikor megbotlott egy lábban. Nekiesett a korlátnak, majd elterült a fedélzeten. Egy ismeretlen férfi magasodott kárörvendően fölé, de lehervadt a vigyor az arcáról, amikor Roche előkapta a jelvényét. Felugrott, visszanyelte dühét, legszívesebben behúzott volna egyet a férfinak. Aztán újra megpillantotta Amyt, amint éppen a játékszalonn felé futott. Ismét utánaeredt.

- Torpedó a vízben! - kiáltottak fel többen is a háta mögött.

Az utasok és a személyzet tagjai rögtön kitódultak a szalonnából, ami megnehezítette Gilligan és Roche dolgát is.

- Utat, utat, engedjenek!

Senki sem törődött a felügyelővel, mindenki a torpedót akarta látni, mintha csak valami cirkuszi mutatványról lenne szó.

Robbanás rengette meg a Lusitaniát. Kint a tömeg rémületen felsikoltott, bent a szalonban a mennyezetről leszakadt kristálycsillár a vendégek közé zuhant, zsetonok, kártyalapok hullottak a padlóra. A felügyelő ekkor fogta fel igazán, mit hallott odakint a fedélzeten, ám Amy éppen átverekedte magát a sikoltozó utasok közt, és a szalon másik, szemközti kijárata felé tartott. Roche az életét tette fel a bűnözők üldözésére, az igazságérzete nem engedte, hogy egyszerűen futni hagyja.

– *Legalább most az egyszer dönts jól!* – visszhangoztak a fejében felesége utolsó szavai. – *Válassz, mi vagy a bűnözők!*

A válás nagyon megviselte, még jobban a munkájának élt, olyanná vált, mint egy buldog, ha egyszer ráharapott egy ügyre, többé nem engedte el. A gengszterek maguk között így is hívták: „a buldog”.

Amint Roche kilépett a szalon túlsó ajtaján, Gilligan mellbe vágta egy krikett-ütővel. A férfi megtántorodott, de sikerült megragadnia az ütőt, kirántotta Amy kezéből, aztán szveterénél fogva elkapta a nőt, és a földre nyomta. Gilligan nem adta meg magát, belekarmolt a felügyelő arcába, kis híján a szemét érte el. Roche ereiben szétáramlott az adrenalin, teljes erőből lefogta Amyt, aki ugyan megfeszítette testét, a felügyelő súlyával azonban nem bírt el.

– Amy Archer-Gilligan, letartóztatom öt rendbeli gyilkosság vádjával... – A felügyelő nem tudta mondanóját befejezni, újabb, ezúttal jóval nagyobb robbanás rengette meg a hajót.

A Lusitania percekben belül az oldalára dőlt, és a fedélzeten a székektől az egyensúlyukat veszített emberekig mind a szalon felé gurult. Roche a csikorgásra lett figyelmes, elszabadult egy mentőcsónak, ami éppen feléjük vette az irányt. A felügyelő félrerántotta Gilligant a sebesen közeledő, majd a szalon oldalában eltűnő csónak elől, a következő pillanatban észrevett egy kislányt, aki a korlátba csimpaszkodott, de nem tudta megtartani magát, és sikoltva csúszott el mellettük követve a csónakot, hiába nyúlt Roche a gyerek után, csupán néhány hajszál maradt kezében, ezért inkább Amyt fogta meg szorosabban, aki máris szökni próbált. Megtántorodott utasok zuhantak rájuk, olyan erővel, hogy néhány percre elsötétült a világ a felügyelő előtt. Mire magához tért, Gilligan kicsavarta magát a kemény fogásból, és igyekezett kimászni az emberhalom alól.

A férfi a nő lába felé kapott, helyette azonban valaki másét markolta meg. Amy Archer-Gilligan ismét szabad volt, és menekült.

– Amy, maga ápolónő, nem hagyhatja csak úgy itt ezeket az embereket! Legalább rajtuk segítsen! – kiáltott utána a felügyelő.

Gilligan kaján vigyorral az arcán megfordult, aztán a ferde padlón kúszva távolodott.

A hajó megrázkódott, belsejéből baljós morajlás tört fel, és Kegan Roche felügyelőbe belecsapott a felismerés, hogy döntenie kell: vagy üldöz tovább egy veszélyes gyilkost, vagy a sajátjával együtt mások életét menti. Legfeljebb *csak harminc perc lehet hátra, aztán elnyel minket a tenger*, futott át az agyán.

Lám a sors súlyos árat fizettet vele, először elveszi a családját, aztán Gilligannal együtt a karrierjét, talán még az életét is. *Megérte?*

Elszántan feltérdelt, viharkabátjából kiszabadította a karját, majd a megdőlt fedélzet padlóján a közelben lévő mentőcsónakhoz mászott.

– A férfiak alkossanak láncot, segítsék a nőket, meg a gyerekeket! Igyekezzenek!

Kisvártatva feltűnt egy matróz, akivel leeresztették a megtelt mentőcsónakot, aztán a következőhöz araszoltak.

A felügyelő azt hitte legalább félórájuk van még, ám a padló alól feltörő bugyborékolás hallatán nógatni kezdte az embereket.

– Siessenek! Gyorsabban!

A második mentőcsónak is a vízre került, amikor a matróz felkiáltott:

– Ugorjanak a vízbe! Távolodjanak el a hajótól, amennyire csak tudnak, mert magával ránt mélybe, ha elsüllyed! Nincs több idő, ugorjanak!

Kegan Roche belevetette magát a tengerbe. Megborzongott, ahogy a hűvös habokba csapódott. Azt hitte, közel van a felszín, aztán rájött, métereket kell úsznia felfelé, levegője pedig fogytán. Közben férfiak kerültek köré, volt, aki folytatta útját a tenger aljára, akárcsak az imént segítő matróz. Fél feje hiányzott, valószínűleg elvethette az ugrást. A felügyelő elborzadt a látványon, összeszedte maradék erejét, és amint felért, igyekezett eltávolodni a Lusitaniától.

Roche torkát a sírás, lelkét pedig bűntudat mardosta, nemcsak Gilligan miatt, hanem Rita miatt is, hogy annyira megkívánta őt, alig bírt feltámadó ösztöneinek parancsolni. Még mindig a feleségét szerette, hiába váltak el, hűséges

maradt hozzá. A jegygyűrű ott csillogott a gyűrűsujján, pedig már a barátja, a rendőrfőnök is szóvá tette: nem egészséges az, amit művel, lépjen tovább, ez az élet rendje.

Visszafordult, meglátta a sikoltozó színésznőt a fedélzeten, amint magával szívja az alámerülő hajó. Az erős hullámok a közelben lévő mentőcsónakokat felborogatták, néhányat pedig az oldalukba kétségbeesetten kapaszkodó fuldoklók húztak le a hullámsírbá. Mentőmellény alig pár embernek jutott, sokaknak a ruhájuk lett a veszte.

Elsimult a tenger. Rengeteg holttest lebegett a felügyelő körül, férfiak, nők, gyerekek, véres végtagok... és egy pár hónapos csecsemő, a szeme üvegesen nyitva – akárcsak egy játékbabáé –, deréktól lefelé pedig hiányzott a törzse. Rochenak eszébe jutott a másfél éves fia. Magához ölelte a csecsemőt.

– Az angyalok vigyázzanak rád – súgta neki, reszkető kézzel lecsukta a gyerek szemét, és zokogni kezdett.

Váratlanul hangokat hozott magával az északi szél, a könnyek közt megpillantott egy csónakot. Fásultan mozgatta karjait, épp csak annyira, hogy haladjon. Odalent mintha megérintették volna a lábát. Undor fogta el, *talán egy halott, vagy végtag, élő semmiképp.*

Mielőtt New Yorkban kocsiba szállt, ami a kikötőbe vitte, a rendőrfőnök viccesen megjegyezte:

- A cápákkal vigyázz! – mutatott a saját ágyékára.
- Májusban az ír tenger még a dögöknek is hideg – legyintett a felügyelő.
- De nem a heringcápáknak, azok melegvérűek.

Roche elfogta a jeges rémület, nem messze tőle háromszögletű, szürkés-kék uszony emelkedett ki a habokból, és szélsebesen megindult felé.

A férfi körülnézett, megpillantott a közelben egy ringatózó kabinajtót. Ha fel tudna rá kapaszkodni, akkor nem eszi meg a dög, az pedig egyre csak jött. Roche öles csapásokkal úszott, ahogy bírta, ujjai hegyével megérintette már az ajtót, amikor bal oldalát kemény ütés érte. Szinte hallotta bordái reccsenését, érezte az állat fogsorait, amint elől és hátul a csontjaiba mélyednek. Felüvöltött, közben a cápa lehúzta a víz alá. Utolsó erejével az állat szemébe öklözött, majd az orrát ütötte addig, amíg az el nem engedte.

A balhorgomat nem bírod, mi?

Roche bal kezével a felszínre evickélt. Fájt minden lélegzetvétel, jobb oldala pedig erősen vérzett.

– Segítség! – kiáltotta elfúló hangon.

Szeme sarkából észrevett egy újabb felé közeledő uszonyt.

– Gyere, te szemét, itt vagyok!

Váratlanul benyúltak érte a vízbe. Hangok robbantak az elméjébe, azoké, akiket legelőször eresztett le a Lusitaniáról. Teste – miközben emelték befelé –, viszont túl nehéznek

bizonyult. A mentőcsónak megingott, ketten sikoltva a tengerbe zuhantak. Egy idősebb asszony megragadta az evezőt, hogy segítsen a bajbajutottakon, egy másik meg a vizet csapkodta, hátha elijeszti a cápát. A messzebbre eső nő eltűnt, helyén vér bugyogott fel. A csónakban kitört a pánik, de az evezős asszony ráparancsolt a többiekre, és az irányításával gyorsan kihúzták a másik nőt, majd Roche is. Néhány asszony darabokat szakított ki ruhájából a vérzés csillapításához, míg a mellette ülő tette a dolgát, tudta, mi kell ahhoz, hogy életet mentsen. A felügyelő hunyorgott a fájdalomtól és a szemébe sütő naptól, inkább félrefordította a fejét. Baljával hirtelen megragadta az őt ápoló nő szvetterét, aztán elveszítette az eszméletét.

A felügyelő a hajókürt hangjára tért magához. Fel akart ülni, de Gilligan nem engedte. A nő barna hajába belekapott a szél, kék szemében aggodalom tükröződött, a férfi pedig belefeledkezett ebbe a látványba. Így bámulták egymást rövid ideig.

– Örülök, hogy magához tért, felügyelő. Nemsokára ideér egy halászhajó.

– Mondja, Amy – szólalt meg kiszáradt szájjal Roche –, hogy lesz egy magafajta gyönyörű nőből ilyen könyörtelen gyilkos?

Gilligan arca elkomorodott.

– Jót tettem az ápoltjaimmal, akkor is, ha ön ezt másképp gondolja. Súlyos betegeket gondoztam. Könyörögtek nekem, hogy segítsen rajtuk. Látott már magatehetetlen embert, akinek az elméje ép? Aki megalázva érzi magát, mert más gondoskodására szorul? Én csak megszabadítottam őket a szenvedéstől.

– Meg a pénzüktől – szólt Roche, és ismét megpróbált felülni.

– Feküdjön vissza felügyelő! Különben újra vérezni kezd.

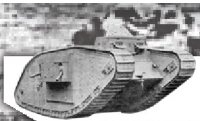
Gilligan kicserélte az átázott ruhadarabokat, a férfi közben rámosolygott.

– Köszönöm, hogy megmentett.

A mentőhajó melléjük ért. A sokat megélt halászok elszörnyülködtek a rengeteg halott láttán, aztán a túlélők felé fordultak, és egymás után segítették fel őket a fedélzetre. Utoljára Gilligan és Roche maradt. A férfi csókot lehelt a nő vértől csatakos kezére, majd rákulcsolta a sajátját.

– Amy Archer-Gilligan, letartóztatom öt rendbeli gyilkosság vádjával! Jogában áll hallgatni...

„Ez egy kitalált történet. A benne szereplő személyek, intézmények, vállalatok és szervezetek jórészt a képzelet szülöttei, vagy ha mégsem, kitalált helyzetekben szerepelnek, és a leírtak nem a valós magatartásukat tükrözik.”

Biczotomm

Egy székel szombatos baka a háborúban

1914 júliusában csak az aratással foglalkoztunk. Híre jött ugyan, hogy június 28-án lelőtték Ferenc Ferdinánd trónörökösét és feleségét Sarajevóban, de hogy ebből háború lesz, azt senki sem sejtette. Nálunk Bözödújfaluban különben sem érdekelt senkit a politika, a király meg a miniszterek magasan vannak, és nem törődnek a kisemberrel. Még be sem mutatkoztam, Kovács Mártonnak hívnak, 25 éves voltam abban az évben. Magas voltam, és vékony, bajuszt viseltem, és még nem voltam házas. Az a nyár egyébként sem volt meleg, és búza is kevés termett.

A napokat édesapámmal és testvéreimmel a mezőn töltöttük. Hajnalban keltünk, este későn értünk haza. A templomban mindig könyörgött Hirsch Izsák, a rabbi a királyért, most a trónörökösparért is imádkozott. A hitközség vezetősége pedig gyászulást tartott. Tudvalevő, hogy a mienk nevezetes hitközség, mert az egyetlen prozelita hitközség az újkori Európában. Az őseink a 16. században lettek unitáriusokból szombatosok, Eőssy András, majd Péchi Simon munkássága nyomán. Aztán 1868-ban 136 tiszta székelvérű ősünk áttért a zsidó vallásra. Így állt elő az a vallási kuriózum, hogy vérségileg magyarok, hitünkben pedig zsidók voltunk. De rajtunk kívül még voltak a faluban katolikusok és unitáriusok is, meg a románok, akik görög-katolikusok, meg görögkeletiek voltak.

Az azonban hitre való tekintet nélkül aggodalommal töltött el mindenkit, hogy híre jött, hogy a Monarchia ultimátumot küldött Szerbiának. Azt mondják az Örökkévaló esztét veszi annak, akit el akar veszejteni, nohát a mi vezérkarunkét elvette. Illetőleg a közös hadügyminiszterét, meg a vezérkari főnökét, mert a magyar miniszterelnök, Tisza István állítólag ellenezte a háborút, pontosabban ő ellenezte egyedül. Ha ellenezte, ha nem, végül csak beadta a derekát, és hozzájárult az ultimátumhoz. Ezt elutasították a szerbek, ezt pedig, július 28-án követte az osztrák-magyar hadüzenet. De előtte még 26-án a részleges mozgósítás, az ekkor mozgósítottak mentek Szerbia ellen. Erre Oroszország mozgósított. Ez már veszélyes volt! A cárral a pánszlávizmus állt Szerbia mellé.

Írta az újság, hogy a dunai flottánk lőtte Belgrádot. A szerbek pedig felrobbantották a zimonyi hidat.

Az egész akkor ért hozzánk testközelbe, mikor július 31-én elrendelték az általános mozgósítást. Ez már Erdélyre is vonatkozott. A kisbíró kidobolta, hogy a 20 és 36 közti korosztálynak be kell vonulni, mégpedig Székelyudvarhelyre, a 82. császári és királyi gyalogezredhez. A mozgósítást a zsinagógával szemben, a községháza falára is kiplakátolták. Augusztus 4-én kellett bevonulni. Előző este búcsúztak a regruták, mindenki ingyen ihatott, Ábrahám

Herman kocsmájában. A regruták nótáztak, székel harisnyában, csizmában, szalaggal a kalapjukon. Énekeltük, hogy: „Megállj, megállj kutya Szerbia, nem lesz a tied, soha Bosznia”. Mindenki mosolygott, de nekem olyan előérzetem volt, hogy nem látom többet, Újfalut. A Pirító hegyét a temetővel, a Tilalmas hegyét vele szemben. A Küsmöd patakot, mely a falu közepén folyik. A girbegurba főutcat, mely a Küsmöd mellett fut.

Elhessegettem a komor gondolatokat, és én is daloltam torkomszakadtából. Másnap elindultunk Udvarhelyre, ott aztán cukroszsákba került a civil ruhánk. Megkaptuk az 1908-as mintájú csukasziürke gyakorlót, sapkával, bakancssal, amely már az első nap feltörte a lábunk, mert rosszul tekertük rá a kapcát. És elindultunk mivel már voltunk katonák pár nap kiképzés után, vagonokba szálltunk, amik meg se álltak Galíciáig. Stanislauban szálltunk ki a vagonokból. Innengyalogmentünk tovább, és Augusztovnál átestünk a tűzkeresztségen. Végül is akkor visszavonultunk, de az oroszok is nagy veszteséget szenvedtek.

Ennek már 3 éve, most 1917-et írunk, és szeptember eleje van, kora őszi, bágyadt napsütés, a Magura Casinului oldalába ásott lövészárokból kémlelünk kifelé. Szemben velünk kivágták a fenyőerdőt, és a 2. román hadsereg katonái bámulnak onnan, velünk szembe. Tőlük balra, a 9. orosz hadsereg, akik nem nagyon akarnak már harcolni, akár-hogy szeretné is miniszterelnökük, Kerenszkij folytatni a háborút. Tavaly, 1916-ban, a Brusilov áttöréskor, milyen félelmetesek voltak ugyanezek az orosz vitézek. Amikor Lucknál áttörték a frontot, ezredünknek 90%-a megsemmisült, de azóta volt egy februári forradalom, és az orosz hadsereg fegyelmezetlen lett, és majdnem felbomlott. A románokat pedig, mikor Erdélybe betörték kivertük onnan, szegény Újfalug is eljutottak raboltak, fosztogattak, Székelykeresztúrig jutottak akkor. Egy éve. Most mi vagyunk Moldvában, és mi foglaltuk el kétharmad országuakat, Bukaresttel együtt.

Július 26-31. között 40 rohamot vertünk vissza, de a hegy csúcsa a mienk maradt. Most a lövészárokból ülök, és épp cigarettára gyújtottam. Élvezettel fújom ki a füstöt. Ács Pista barátommal beszélgetek, aki Erdőszentgyörgyről való, katolikus, és a vasútnál dolgozott azelőtt:

– Azt mondják, holnap meglátogat minket a király! – mondja elgondolkodva.

– Azt hallottam IV. Károlyról, hogy barátságos, még cigarettával is megkínálja a szegény katonákat, és elbeszélget velük! – válaszolom.

– Már nem tartja magát a spanyol etikethez, mint Ferenc József.

- És fiatal, csak 30 éves, alig valamivel idősebb nálunk.
- Majd holnap meglátjuk. Nevezetes nap lesz hát, szeptember 4-e. - fejezi be a társalgást Pista.

Épp jókor, mert süvítő hang hallatszott a szemközti lövészárók felől. Mindketten ösztönösen vágunk hasra magunkat. Robbanó bombával, úgynevezett macskával lőttek az oláhok. Eddig ezt főleg az olasz fronton alkalmazták, de úgy látszik az oláhoknak is van. Szerencse, hogy előbb hallani a süvítő hangot utána jön a lövedék. Rövid ideig csend volt, majd még egy süvítés. Mindkét lövedék vagy 50 méterrel mögöttünk csapódott be és letörte a fenyők ágait. Aztán kisvártatva tőlünk jobbra, a mieinknél, megszólal a Swarzlose géppuska, és végigvereti az oláhok fedezékét. Mély csend következik.

Kis idő múlva megszólal a szemközti géppuska. De csak alibiből, hamar elhallgat. Úgy néz ki nem akarnak támadni. Most nem. Este kijön a 2. század leváltani minket. Eleget voltunk az arcvonalban, hátra megyünk. 100 méterrel hátrébb, újabb lövészárók vonal húzódik, e mögött pedig a századirodák és a barakkok azoknak, akik nincsenek a tűzvonalban. Este vacsoraosztás. Kávét kortyolok, cikóriából. Gulyás van, marhahúsból, eszek belőle, kenyeret is. utána még fegyvertisztítás van, mert holnap maga a király tart szemlét. Egyet tartott már augusztus elején József főherceg is, aki igaz, hogy Habsburg, és vezérezredes, de mégsem a király. A koszos bakancsainkat is kisuvickoljuk, hogy feketén csillogjanak. Ne érjen bennünket szidalom a legfelső hadúrától. Lefekvés előtt gyorsan imát mondok, csak úgy imaszíj nélkül, katonasapkával takarom le a fejemet. Aztán alszom, mélyen, álom nélkül. Másnap reggel üvölt a napos, hogy:

- Ébresztő fel! - Mindenki morogva cihelődik! Horváth Józsi mondja, hogy menyecskével álmodott, mindenki mosolyog.

- Jó is lenne! - gondolják. Reggeli után, amihez érdekes módon csokoládé is van, sorakozó az ezredparancsnokság épülete előtt. Nem is figyelünk a német vezérszavakra, aki 3 éve eszi a KUK hadsereg kenyerét, már kívülről tudja, hogy:

- Ich melde geholsalm, meg maschieren, meg abtreten. Olyan ez, mint a héber ima otthon, amit nem értünk, átrjuk hát magyar betűkkel az imakönyvben.

- Rajvonalba! Fegyvert szíjra! - mindez persze németül. Sorba állunk hát, egy vonalba. Egyszer csak megérkezik IV. Károly, magyar gyalogos tábornoki egyenruhát visel. Balról jön, jobbról József főherceg közelít felé. Jelent. Károly mosolyog, magyarul szólal meg:

- Jó napot katonák! - mondja. Majd elvonul az arcvonal előtt. Mindenkinél megáll néhány pillanatra. Van, akinek arany vitézségi érmet tűz a zubbonyára, van, akinek kisezüstöt. Én nem leszek Károly-keresztos baka, nem vagyok hős, csak eddig sikerült túlélnem mindent. Véletlenül. Hozzám ér, és rám emeli a tekintetét:

- Hogy hívják önt? - kérdezi.

- Kovács Márton vagyok! - mondom.

- Hová valósi? - kérdez tovább az uralkodó.

- Bözödújfaluba, felség - válaszolom.

Elmosolyodik.

- Csak nem a szombatosok közül való?

- De igen - mosolyodok el én is.

- Tudja, hogy Jókai írt egy hasonló találkozásról?

- Igen, tudom - válaszolom. - A Jövő század regényében, a regénybeli Habsburg Árpád király találkozik így a székely szombatos Tatrangi Dáviddal.

- Nohát, nohát, a valóság valóra váltja amit az író elképzelt!

- Kovács Márton! Önt századparancsnoka felterjesztésére szakaszvezetővé léptetem elő! -mondta az uralkodó. Megkínál cigarettával, majd továbblép. Még tíz percig tart a szemle, utána fegyvergyakorlatok, és alaki foglalkozás. Másnap elhagytuk a Magura Casinuluit, és odébb mentünk, Grozestibe, itt nem kellett akadályokat építeni, mert az előttünk ott lévő alakulat otthagya. Itt barátkoztam össze a soproni 18-as népfelkelőkkel, rendes sváb gyerekek voltak, most kerültek ide, az orosz frontról.

Együtt járőröztünk éjjel. Sikerült 2 román felderítőt fogunk, dicséretet kaptunk értük a századirodán.

- Mit csinálsz a háború után? - kérdeztem a soproni fiút.

- Szőlőnk van, ott fogok dolgozni, csak már vége lenne ennek az egésznek! - felelte.

- És te? - érdeklődött.

- Én majd búzát aratok, meg tengerit termeszek, még a hegyet is megműveljük, teraszosan, csak kerüljek haza! - mondtam.

Aztán az oroszok, és a románok is kiléptek a háborúból, és minket átvezényeltek az olasz frontra a Monte Bella del Vallára, most ott vagyok, és írok a jegyzetfüzetembe, míg szünetel a harc.

Minden faluban van első világháborús emlékmű. Bözödújfaluban 33 név van rajta. Kovács Mártoné is, aki 1918 októberében elesett az olasz fronton.

kosakati Az el nem sült pisztoly

– És akkor nagyapád megállította a villamost a mankójával – mondta nagyanyám.

Később tanultuk az iskolában, hogy éssel nem kezdünk mondatot. Nagymamám tanult, művelt asszony volt, mégis gyakran kezdte a mondatait éssel. Idővel rájöttem, hogy az iskolai nyelvtan órák, meg az élőbeszéd, az két külön dolog.

Akkor, lehettem talán öt éves, viszont csak annyit kérdeztem, hogy:

– Ilyen bátor volt a nagyapi?

– Dehogy bátor volt – nevetett nagyanyám. – Inkább bolond... Igazi sült-bolond. El is üthetett volna minket a villamos, de ő mindenáron imponálni akart nekem. Nem sokkal korábban engedték ki a kórházból, és még csak mankóval tudott járni. Persze el tudott volna mankózni a megállóig, de meg akarta nekem mutatni, hogy ő mekkora háborús hős, hogy mennyire nagy tekintélye van. Megálltunk hát két megálló között, nagyapád pedig integetni kezdett a villamosnak a mankójával.

– És tényleg megállt a villamos?

– Tényleg. És nagyapád nagy büszkén tessékelt fel engem a villamosra, hogy aztán visszafordulva segíthessek neki felmászni a lépcsőkre.

– Nem is voltam sült-bolond – szólalt meg nagyapám a sarokból, ahol eddig egy fotelban szundikált.

– Jaj, Kálmán, dehogynem – nevetett nagyanyám.

– Brungit! – nevetett fel kajánul nagyapám.

– Margit! – csattant fel nagyanyám kicsit mérgesen.

– Igenis, szépasszony! – szalutált nagyapám viccesen. – Marrrgit, széép Marrgit... – dúdolta az egykori slágert, és kiment a konyhába.

– Mondtam, hogy sült-bolond... – legyintett nagyanyám.

..-

Nagyszüleim sokszor meséltek nekem.

Mikor még kicsi voltam, akkor főleg tündérekéről, királylányokról, vitézekről, boszorkányokról, mókusokról, mikor már nagyobbacska lettem, akkor inkább a saját gyerekorokról, fiatal korukról szóltak az elbeszéléseik.

Legtöbbször az első világháborús, és az azt megelőző évekről beszéltek, hiszen akkor voltak gyerekek, akkor voltak fiatalok.

Általában egyikük elkezdte a történetet, másikuk belebeszölt, kiegészítette, vagy éppen kiigazította. Néha össze is kaptak azon, hogy hogyan is volt a kérdéses eset. Közben folyton ugratták egymást, kedvesen csipkelődtek, én pedig remekül szórakoztam.

Nagyanyám elmesélte, hogy nagyapi hogyan vesztegette meg a húgait drága csokoládékkal, hogy lopják el a naplóját.

– Ilyen szentelenül kíváncsi volt... – fejezte be a történetet nagyanyám, mire nagyapi rögtön visszavágott:

– Inkább arról mesélj, milyen kis buta voltál, amikor a tervezőirodában sztrájkot akartál szervezni.

– Sztrájkot? – kérdeztem nagy kíváncsian.

– Igen, sztrájkot – magyarázta nagyanyám. – Tudod, az irodában, ahol állásban voltam, mi tuskihúzóknak nyolctól négyig dolgoztunk, a mérnök urak meg csak kilentől kettőig. Mégis ők kapták a nagy fizetéseket, mi meg az alamizsnát. De hamar rájöttem, hogy ha a sztrájk miatt kirúgnak, akkor nem tudom eltartani az édesanyámat, meg a húgaimat. Miután édesapám, aki elismert úri-szabó volt, fiatalon meghalt, nekem kellett gondoskodnom az egész családról. Hiába volt igazam, muszáj volt befogni a számat. Szóval nem voltam én annyira buta. Nagyon is racionális voltam, és józan.

– Józan – sóhajtott nagyapi. – A józanságod miatt volt, hogy haragudtam is rád, pedig neked volt igazad.

– A Gellért hegyre gondolsz? – bólogatott nagyanyám.

– Mi volt a Gellért hegyen? – kíváncsiskodtam.

– Mielőtt kivittek minket a frontra, kaptunk egy szabadnapot, hogy elköszönhessünk az itthon maradóktól – mondta nagyapám.

– Nagyapád hadi-érettségis volt – szólt közbe nagyanyám.

– Mi az a hadi-érettségi? – kérdeztem.

– Előre hozták a vizsgáinkat, hogy mehessünk a frontra – magyarázta nagyapám.

– Egek! Hogy ez mekkora cinizmus! Micsoda álszenteskedés! – háborodtam fel. – Képzett hullákat akartak... Megáll az eszem!

– Érettséggel a zsebemben viszont hadnagyként kezdhettem, és ez nem kis előnyt jelentett.

– Értem – mondtam még mindig döbbenten.

– Szóval kaptunk egy szabadnapot – kanyarodott vissza nagyapám a történethez. – Felmentünk a Gellért hegyre.

– És akkor azt akartad, hogy haljunk meg együtt, mert te úgysem térsz vissza élve a harctérrel – vette át a szót nagyanyám. – Elővetted a pisztolyodat, hogy előbb engem lőj agyon, aztán magaddal is végezz.

– És te akkor kiábrándítóan józanul azt mondtad, hogy nem – mondta nagyapám. – Nagyon tárgyilagosan fejteget-

ted, hogy ha most meghalunk, akkor 100%, hogy nem élünk tovább. Ha viszont elmegyek a háborúba, akkor 50%, hogy meghalok, de 50%, hogy nem. Ha pedig 50% az esélye annak, hogy visszatérek, és élhetünk, akkor érdemes kivárni, hogy mi lesz. És te még akkor is öngyilkos lehetsz, ha én elesek a harctéren. Akkor nagyon rosszul esett a józanságod, hogy képes vagy alkudozni a halállal, hogy képes vagy pisztollyal a halántékonodon százalékokat számolgatni. Úgy éreztem, nem is szeretsz igazán, ha nem akarsz velem meghalni. Úgy megsértődtem, hogy vissza is tettem a pisztolyt a tokjába. Csak sokkal később jöttem rá, hogy mennyire igazad volt.

--

Volt egy másik történet is ugyanerről a pisztolyról, ami nem kevésbé volt sorsdöntő. Mikor először hallottam, hittem is, meg nem is. Ahogy azonban múltak az évek, és magam is sok mindent megéltem, tapasztaltam, egyre valószínűsőbbnek tűnt a történet.

Az Isonzónál nagyapám súlyosan megsebesült. Repeszszilánk fúródott a lábába. A lövészárokból fekve, a fájdalomtól félajultan hallotta a többiek kiabálását:

„Meneküljünk! Fussunk! Hagyjuk itt, neki már mindegy!”

Halálra rémült. Nem akart hősi halott lenni. Haza akart menni, el akarta venni az ő szépséges Margitját, kirándulni akart a hegyekbe a gyerekeikkel, úszni akart a Balatonban, kapucínert akart inni a kávéházban...

Ezek pedig itt akarják hagyni. Végtelen, keserű harag öntötte el a katonái iránt.

– Megállni! – ordította utolsó erejével. – Ha itt mertek hagyni, lelövök mindenkit! – fogta rájuk a pisztolyt.

Az elsősegélyhelyig ki is bírta ébren, görcsösen markolva a pisztolyát, csak akkor ájult el, amikor megpillantotta a fehér köpenyeket.

A bakák persze nem árulták el, hogy a hadnagy úr rájuk fogta a pisztolyát, hiszen akkor az is kiderült volna, hogy megszegték a feljebbvalójuk parancsát.

Szegény nagyapám még ki sem pihente magát rendesen, amikor arra riadt fel, hogy az orvosok le akarják vágni a sérült lábát.

– Nem! A lábamat nem! – ordított magán kívül, és ráfogta a még mindig görcsösen szorongatott pisztolyát az orvosra.

Az orvos megpróbálta megnyugtató és meggyőzőni, hogy a lábát le kell vágni, mert elfertőződhet.

Nagyapám hajthatatlan volt.

– Nem leszek nyomorék! Ha meg kell halni, akkor a lábammal együtt halok meg! – üvöltözött tovább és veszedelmesen hadonászott a pisztolyával.

--

Hosszú ideig lábadozott egy Bécs környéki katonai kórházban.

A gyógyulás hosszadalmas és fájdalmas volt. Az ápolók csak úgy tudták rendesen átkötözni a sebeit, ha kezelés közben adták oda neki Margit kisasszony leveleit. A levelek annyira lekötötték, hogy kiabálni is elfelejtett.

Hónapok teltek el, mire hazakerült Pestre, és mankóval ugyan, de végre sétálhatott az ismerős utcákon. De boldog volt, mert megvolt mind a két lába, vele sétált az ő szépséges Margitja, és mankójával a villamost is meg tudta állítani.

--

Sokat gondolkodtam azon, hogy az én kedves, vicces, jólelkű, drága nagyapám képes lett volna-e megölni a bajtársait, az orvosait. Sokáig győzködtem magam, hogy biztosan nem lőtt volna, hiszen ő olyan jó ember. De az idő múlásával be kellett, hogy lássam, a dolgok, az emberek nem feketék és fehérek. A legjobb ember is kerülhet olyan helyzetbe, hogy ölnie kell. Az már csak szerencse, ha adott esetben az is elég, hogy ha mások elhiszik, hogy ölni fog.

--

Jóval később, már felnőtt koromban megkérdeztem tőlük, hogy hogyan bírták mindezt végigcsinálni.

– Sokat imádkoztam, és az imáim meghallgatásra találtak. Hazatértem, elvettem a szerelmemet, gyerekeink, unokáink lettek. Kirándulhattam velük a hegyekbe, úszhattam velük a Balatonban... Éltünk néha nehezen, néha könnyedebben, de boldogan – válaszolta nagyapám.

– Ugyan már, Kálmán! – csattant fel nagyanyám. – Amit elértünk, magunknak köszönhetjük. A munkánknak, a szorgalmunknak, a kitartásunknak. Semmit sem kaptunk csak úgy, szép szóra. Senkitől sem. Istentől sem. Egyébként is, hol volt a te istened, amikor halomra öltétek egymást a harctéren, amikor te is majdnem meghaltál, amikor majdnem megnyomorodtál? Hol volt? Szabadságon?

– De Margit!

– Semmi de Margit!

– Brungit!

– Sült-bolond...

Johnny Silver Árny az égen

– Fényszóró bal oldalon! – nyögött fel a nyakig bugyolált Kunisch.

Mathy korvettkapitány kibújt a függönnyel elsötétített térképsarokból és két hosszú lépéssel a bal oldali figyelő mellé lépett. Werner kadét lekapcsolta a lámpát, majd követte felettesét.

– Kormányt jobbra, Peters! Woellert, kétharmad sebesség! Befogtak?

– Nem, uram! Végigsöpört a faron, de továbbhaladt, mintha nem ismert volna fel a kezelő – felelte a jelzőzászlós.

A parancsnok az órájára nézett, 21.45. Alig másfél órája érték el a partvonalat Lowestoft magasságában. Először délnyugat felé fordulva Ipswich és Stowmarket között haladtak el, azután észrevétlenül átrepültek előbb Braintree, majd Chelmsford felett. Az L31 szürke árnyként, magányosan lopakodott a holdtalan égen. Tizenegy hajó indult támadásra nyolc órával korábban, de az erős szél és a jegesedés miatt sorra fordultak vissza Nordholz felé. Klee távirász mind sajnálkozóbb arccal adta át a jelentéseket, de Heinrich Mathy Kapitanleutnant nem zavartatta magát a hírek láttán.

A szeptemberi fiaskók után több léghajó-parancsnok tiltakozott a csoportos támadások ellen Strasser fregattkapitánynál, de nem jártak eredménnyel. A Tengerészeti Légierő Divízió parancsnoka meghallgatta a tisztjeit, a hadvezetés parancsát azonban nem bírálhatta felül. A vezérkar eredményeket akar, megszámlálható halottakat, hadianyagban kifejezhető károkat, nem pedig tiltakozó katonákat. Nem fogadták el érveiket, miszerint minden újabb küldetéssel csak az embereket és a felszerelést kockáztatják, miközben egyre kiszolgáltatottabbá válnak a hajóik.

A német haditechnika nagyot lépett előre az elmúlt évben, az angol légvédelem azonban vele párhuzamosan fejlődött. A városok felett félelmetes óriásként megjelenő léghajók immár nem sebezhetetlen ellenfélként érkeztek meg Anglia fölé, és az első sikerek után gyorsan megszervezett légvédelem tüze elől a Zeppelinek az éjszakába menekültek. Az idő haladtával ez sem segített, egyre inkább tehetetlen célpontként lebegtek a városokat körülvevő reflektorfényben. A kapitányok siettek mielőbb ledobni bombáikat, közben igyekeztek elkerülni a gránátok tűzét. A magasság, amely kezdetben még megvédte a léghajókat, új ellenséget rejtett. Az angol vadászpilóták mind komolyabb károkat okoztak géppuskáikkal már éjszaka is. A német léghajók sérthetetlenségéről szóló legendának az SL-11 lelövése vetett véget, alig egy hónap-

pal korábban Cuffley fölött. Ezt azután sorra követték az újabb kudarcok.

– Hol járunk? – fordult a közelben álló fedélzetmesterhez Mathy.

Withthöft leengedte a távcsövet és megdörzsölte szemét.

– Kelvedon Hatch-tól keletre, uram!

– Kunisch, mi van a fényszóróval?

– Bal oldalon keresgél, egyelőre messze tőlünk!

Mathy megkerülte a magassági kormányt kezelő Körbert, azután a főkormányos mellé lépett. Peters gyűlölte a minden porcikáját átjáró hideget. Tisztában volt vele, hogy valamennyien szenvednek a gondola résnyire nyitott ablakai miatt és tudta, jobb fájni, mint nem látni, mégis átkozódott magában. Négy réteg ruhában állt a kormány előtt, alig tudott mozogni. Kabátjának felhajtott szörmegallérja és a szemébe húzott sapka között kikan-dikálva küzdött a léghajó irányításával. A huszonhét éve ellenére egyike volt a legtapasztaltabb kormányosoknak, akik a Tengerészeti légiflottában szolgáltak. Mathy parancsnoksága alatt tizennégy rajtaütésben vett részt az elmúlt másfél évben, mindannyiszor sértetlenül vezette haza a Zeppelint. Rajta nem fog múlni a mai este sikere. Kérdőn nézett oldalra, az állát makacsul előreszegezve tisztjére.

– Új irány észak-északnyugat. Kerüljünk egyet a biztonság kedvéért! – mondta neki halkan Mathy.

– Igenis, parancsnok. Irány észak-északnyugat!

Mathy magabiztosan irányította a léghajót, harminchárom évesen már szinte valamennyi katonai Zeppelinen megfordult. Kitűnő tiszt volt és remek navigátor. Peter Strasser a Flottánál figyelte fel rá, személyesen kérte át adminisztrációs asszisztensének. A Divízió belül már az első támadások során kitűnt tehetségével. Huszonhárom sikeres rajtaütést vezetett angol célpontok ellen. Bombák tonnait dobta Londonra, legutóbb pedig Portsmouth haditengerészeti bázisát lepte meg. Ötletesen és kiszámíthatatlanul irányította hajóit. Gyakran, mintha előre látta volna a légvédelem minden mozdulatát és váratlan megoldásaival mindannyiszor sikeresen hazavitte az embereit.

A parancsnok megvakarta rövidre vágott szőke haját, majd végigsimított a nyakát fedő sálon. Még érezte rajta felesége parfümét. Gyorsan körbenézett. Mindenki el volt foglalva, így senki nem látta megingását. A bal oldali ablakhoz lépett és távcsövével a keresőfényt ellenőrizte.

Woellert főgépész csörtetett mellé. Kis ember volt, kíváncsian csillogó szemekkel, fürge észjárással és hatalmas

kabáttal. Egy rombolón szolgáltak kadétként, barátságuk sok megpróbáltatást megélt már.

– Futunk? – kérdezte csendesen, miközben távcsövével ő is a fény útját követte.

– Nem, még nem, de semmi kedvem kockáztatni – felelte Mathy.

– Ez minden nappal veszélyesebb játék, Heinrich – mondta a főgépész.

– Nem vagyok ostoba, Viktor – mordult Mathy. – De addig nem fordulok vissza, amíg a hajót és a legénységet nem fenyegeti közvetlen veszély.

– Mindannyian bízunk benned, Heinrich – nyugtatta barátját Woellert. – Az emberek azonban félnek.

Mathy leengedte a távcsövet, homlokát a hideg üvegnek nyomta. Odalenn őszi pompájukban tündöklő erdők terütek el, de ezerötszáz méter magasan nem láthatott belőlük mást, mint sötét árnyakat.

– Én is félek, Viktor – szólalt meg rövid hallgatás után.

– Kísértenek még a rémálmok?

A parancsnok bólintott.

– Ahányszor elalszom, mindig ugyanaz. Látom, ahogy ég a hajó. Az idő mintha megállna, miközben a lángokat bámulom. Először lassan emésztik a burkolatot, aztán belobban a gáz és fáklyaként ég a szerkezet. Az emberek állnak meredten, közben a gondola zuhan az összeroppanó váz alatt. A lángok csapnak be a kontrollszobába. Égnek a falak, a padló, a térképek pernyeként lebbennek a levegőben. Égnek az emberek is! Néhányan kivetik magukat az ablakon, a többiek ordítanak míg a gondola be nem csapódik a földbe. Ott állok a kormány mellett és egyre azon gondolkodom, hogy ha nem ugrok, elégek. Erre riadok minden alkalommal!

– Sokaknak ez a rémálma, csak nem vallják be maguknak sem! – mondta Woellert.

Mathy a fejét rázta.

– Nem lehetek olyan ostoba, hogy ne tudjam, csak idő kérdése és mi is Petersen sorsára jutunk!

– Nem tudom könnyebbé tenni számodra a döntéseket. Én csak a gépekhez értek!

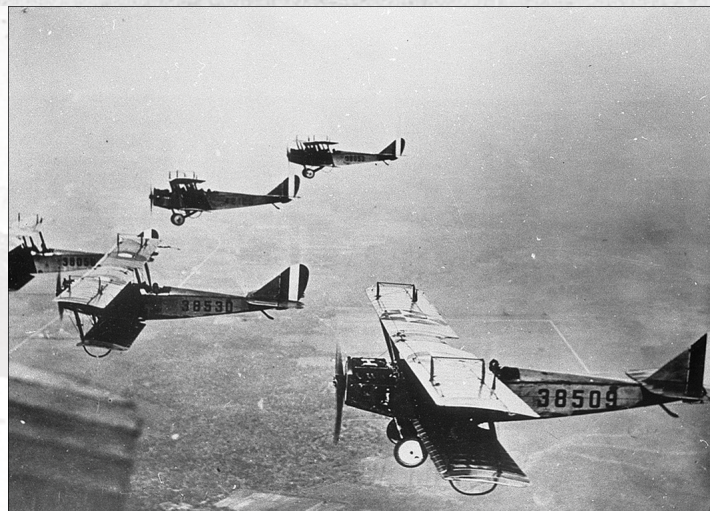
A parancsnok keserűen elmosolyodott.

– Akkor nézz a gépeid után, mert lehet, hogy azoknak kell megmenteni minket.

Woellert biccentett, több réteg ruhájában nevetségesen billegve elsétált. Mathy újra az órájára pillantott. A cél olyan közel volt, mint amilyen messze a hazatérés.

– Parancsnok, kikapcsolták a keresőfényt! – jelentette Kunisch.

– Remek – lépett el az ablaktól a parancsnok. – Peters, új irány északnyugat.

Az L31 engedelmesen fordult irányba, mintha súlytalanul lebegne az égen. Werner gondosan feljegyezte az iránymódosítást a hadinaplóba, bejelölte a helyzetüket a térképen is. A kerülő ellenére jól haladtak. Ha nem történik újabb közjáték, hamarosan London fölé fognak érkezni. Ötvenöt bomba várta, hogy újabb pofont adjon az angol önbizalomnak. A német hadsereg megragadt a szárazföldi állóháborúban, de a Flotta uralta a tengereket és az eget. Egyetlen angol katona sem érezhette biztonságban a szeretteit, amíg a Zeppelinek bármikor bombát szórhattak Angliára, a tengeralattjárók pedig kiéhezethették országukat. Minden rajtaütés csak fokozta a lövészárkokban kuporgók kétségeit, míg végül feladni kényszerülnek majd a harcot.

Joachim Werner huszonegy évével a legénység legfiatalabb tagja volt. Önként jelentkezett a flottába, ott akart lenni az első sorban harcolók között. Először tengeralattjáróra jelentkezett, de soha nem ismert klausztrofóbiás roham tört rá már a beszállásnál. Tehetetlenül vergődött, miközben partra vonszolták. Szégyene ellenére nem adta fel, csupán fegyvernemet váltott. Ha tengeren nem árthatott az angoloknak, a levegőből akarta bombázni a városokat, legfőképp Londont.

Ez volt a harmadik bevetése léghajón, Mathy mellett a második. Az első végtelen csalódottsággal töltötte el, amikor az L24 visszafordulni kényszerült az Északi tenger felett a megváltozó széljárás miatt. Hazaúton felfedeztek egy tengeralattjáróra vadászó brit rombolót és megszórták bombákkal, de kárt nem sikerült okozni benne. Szerencsére az angolok legalább annyira pontatlanul céloztak felfelé, mint ahogy ők lefelé. A magasság nehéz célponttá tette a léghajót, de a kadét ettől nem lett boldogabb. Az L31-re szeptember végén került, mikor annak egyik tisztje betegség miatt nem tudott szolgálatba lépni. Werner a támaszponton volt és azonnal önként jelentkezett a küldetésre. Mathy biztos kézzel irányított Zeppelinje szellemként lopózott 25-én éjszaka Portsmouth fölé és a bombázás okozta zűrzavart kihasználva maximális magasságra emelkedve

eltűnt a város fölül. A léghajó több találatot kapott, de a vázszerkezet kitarzott a bázisig, és a gáztartályokat is sikerült egyben tartani.

– Fények előtt – jelzett ismét Kunisch. – Földi fény, kereső nélkül.

– Kadét, mi a pozíciónk?

Werner ellenőrizte a műszereket és sebesen számolt a füzetében.

– Elhagytuk Harlow-t, előttünk Buntingford.

Mathy mellé lépve ellenőrizte a helyzetüket.

– Peters, álljunk vissza délnyugatra! – utasította a főkormányost, majd méricskélgni kezdett a térképen.

A cél London északi területe volt. Parancs szerint az elsődleges célpontok a gyárak és raktárak voltak, de senki sem bántódott, ha lakóházakat, kocsmákat vagy boltokat romboltak le. Mathy legénysége eddig 34 tonna robbanóanyagot dobott Angliára. Az utolsó támadásnál 22 halottat hagyott maga mögött és 1,5 millió font kárt okozott a földön. Nagyobb pusztítást is lehetett volna véghezvinni, de a Császár megtiltotta a királyi család támadását, sőt a történelmi épületeket sem bombázhatta senki. Szentimentalizmussal azonban nem lehet háborút nyerni. A régi lovagi erények maradéka akkor enyészett el a levegőben, amikor a pilóták pisztoly helyett géppuskákkal kezdték löni egymást.

Az angol repülők megtanulták, hogy hagyományos lőszerkeket használva a gondolák és a vázszerkezet ellen, nem sokra mennek. Elkezdtek gyújtólövedékekkel támadni a gázballonokat. A halál semmilyen formája sem szép, de a legocsmányabb a tűzhalál. Ez volt, amitől minden léghajón szolgáló katona viszolygott. Egy golyó sokkal emberségebb volt, mint a felrobbanó hidrogén pokla. Mathynak ismét eszébe jutott az SL-11. A hírszerzésen keresztül hozzájutottak az angol sajtóanyagokhoz. A fotók könyörtelen szemléletességgel ábrázolták a lezuhant léghajó felismerhetetlenségig megégett legénységét. Persze az SL-11 nem Zeppelin volt, hanem egy Shütte-Lanz gyártmányú favázás léghajó, melyektől a háború első szakasza óta minden kapitány ódzkodott. Nem lett volna szabad egy ilyet

London fölé küldeni, hiszen a frontvonal tüzérségi támogatására tervezték annak idején. Az L32 lelövése 24-én már más lapra tartozott. A testvérhajó elvesztése megviselte a legénységet, de a kapitányt is. Négy Super Zeppelin indult aznap támadásra egy 12 hajóból álló csapat tagjaként London déli része ellen. A jól induló rajtaütésnek az angol repülők vetettek véget, és egyetlen magányos gép elegendő volt, hogy az L32 lánghalva zuhanjon le a mezőkre.

Mathy elgondolkodva nézte a térképasztal fölé erősített szerkezeti rajzot. Az L31 minden nap lenyűgözte méreteivel. A 198 méter hosszú, 24 méter átmérőjű, szivar alakú hajótest több mint ötvenötezer köbméter hidrogént rejtett tizenkilenc hatalmas tárolójában. A hat darab, egyenként kétszáznegyven lóerős Maybach motorral akár 100 kilométeres sebességgel is repülhettek, csúcsmagasságuk 4000 méter volt. Huszonegy órát tölthetett megszakítás nélkül a levegőben, 4 tonnányi teherrel a fedélzetén, melyet 10 géppuska vigyázott. Nem véletlenül nevezték az L31-et és három testvérhajóját Super Zeppelinnek. A parancsnok büszke volt a léghajóra, kifinomultabb szerkezet soha nem volt még a keze alatt. Büszke volt a legénységre is, akik kételkedés nélkül követték parancsait minden alkalommal. Az angolok légi kalózként emlegették nevét, rajtaütéseit pedig terrorbombázásnak nevezték, Németországban az Ég Lovagja névvel illették. Strasser fregattkapitány információi alapján császári kitüntetés várományosa lett.

– Parancsnok úr! Újabb keresőfények! – zökkentette ki gondolataiból Werner.

– Hogy a fenébe hallhattak meg bennünk? – mordult fel Mathy.

Lekapcsolta a térkép feletti lámpát, kibújt a függöny mögül. A gondolában sötétség honolt. A műszerek derengő fénye kísértetiesen világította meg az embereket. Mindenki csendben végezte a dolgát, ha mozdulni kellett, akkor azt kiméreten tették, mintha attól tartana, hogy meghallják odalent.

– Witthöft, ellenőrizze az embereket a géppuskáknál! – utasította a parancsnok a fedélzetmestert, aki biccentett azután függén eltűnt az átjáróhoz vezető létrán.

Werner Kunisch mellett állva figyelte a sorra életre kelő reflektorokat. Az angolok, úgy tűnt, teljesen ötletszerűen pásztázzák az eget. Mintha csak sejteneék, hogy ott lopóznak, de nem tudták, merre keressék őket. Jobb oldalon Knebworth körül kutattak, délre Welwyn felett még sötét volt az ég.

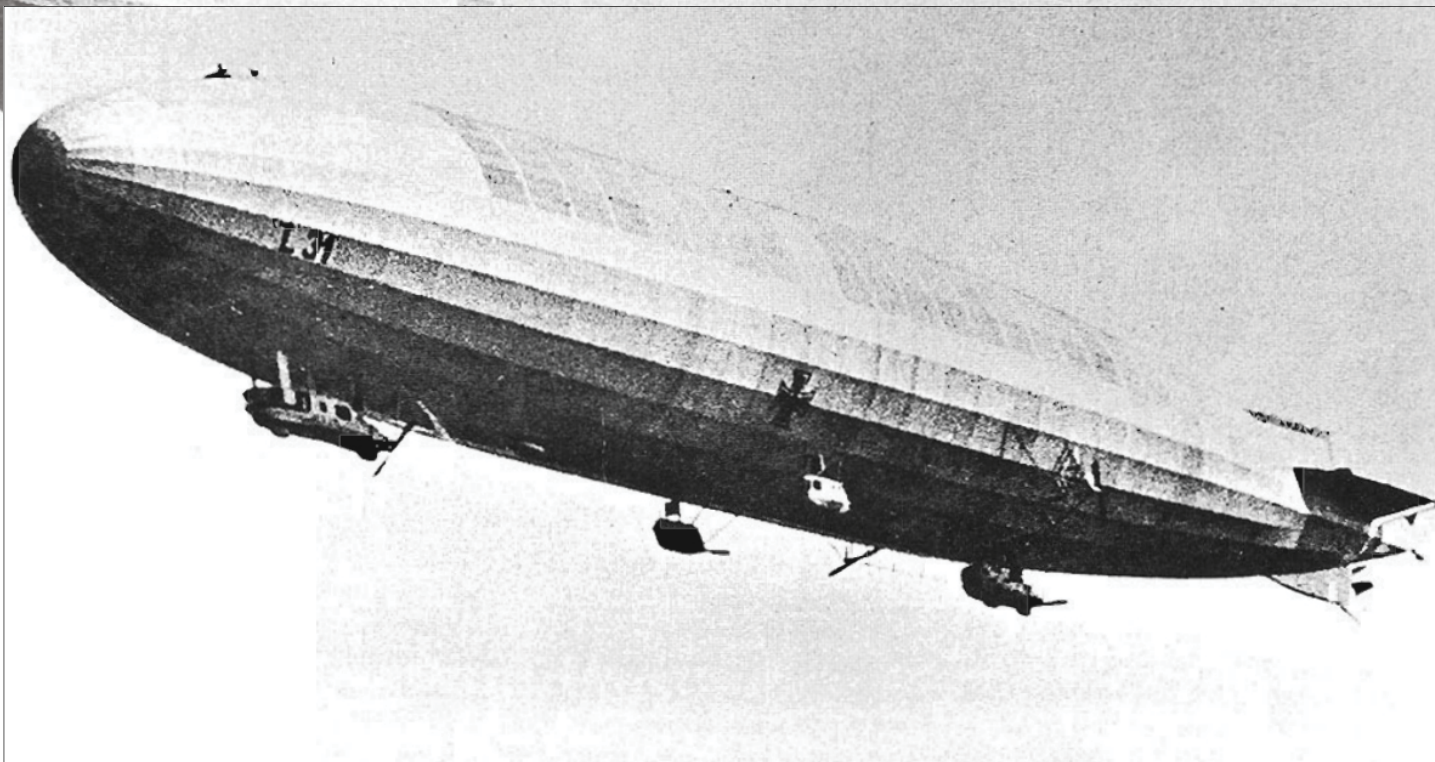
– Peters, bal forduló! Irány dél-délnyugat – mondta Mathy, amint az egyik fénysugár alig valamivel mellettük húzott el.

A Zeppelin szűk fordulóba kezdett. Alattuk az úton kisebb konvoj tartott London felé, de hamar elmaradtak mögöttük.

– Fény előttünk – szólalt meg ezúttal Werner. – Felverték Welwynt is.

Mathy szótlánul vizsgálta az egyre szaporodó nyalábokat, melyek minden irányból keresték a német bombázót. London északi része megközelíthetetlennek tűnt a fények folyton változó labirintusában. A parancsnok megrázta fejét. Senki nem gondolhatta komolyan, hogy a végtelenségig uralhatják egy ellenséges ország légterét. A kezdeti meglepetésből más nemzet is felocsúdott volna, nemhogy az angolok.

- Irány kelet! – adta ki a parancsot.
- Kelet – ismételte Peters megjegyzés nélkül.
- Visszafordulunk, uram? – kérdezte értetlenül Werner.

A parancsnok a fejét rázta.

- Egyelőre nem. Teszünk még egy próbát, de nem itt. Kitérünk arra az esetre, ha befognának. Egy keletnek tartó léghajót nem London felett fognak várni.

A fiatal tiszt vonásai megenyhültek, már azt hitte, parancsnoka gyáván megfutamodik alig pár percrenyire Londontól. Boldogan elvigyorodott.

- Nagyszerű ötlet, parancsnok!

- Meglátjuk beválik-e – hűtötte le lelkesedését Mathy. – Egyre több a fény, az angolok pedig egyre konokabban szórják a löszert. Figyelje a kurzust és Hertford után jelezzen. Ha addig nem találják ránk, akkor visszatérünk az eredeti irányra.

Miután Werner a recsegő kabátjában elvonult, Mathy a műszerekkel babráló Woellert mellé lépett.

- Álljatok készenlétben, Viktor.
- Minden percben készen állunk, Heinrich – nézett fel rá a főgépész.

- Helyes – felelte a parancsnok. – Ha kritikusra fordul a helyzet, kidobunk mindent és iszkolunk felfelé teljes sebességgel!

Mathy felnézett a gondola fölött sötétlő tömegre. A német mérnöki tudás csodáját látta, amit akár egyetlen átkozott angol golyó is a földre kényszeríthet. Dühítette a tehetetlenség gondolata.

Werner a parancsnok mellé lépett.

- Herford alattunk, Ware a bal oldalon.

- Irány dél, maradjunk kétharmad sebességen! – rendelkezett Mathy. – Budwitz menjen a bombákhoz és készítse elő az összeset!

A másodfedélmester tisztelgett és elsietett, Mathy utána nézett. Az altiszt mindkét fivérét elveszítette a háborúban. Egyikük még '14-ben esett el Párizs előtt az értelmetlen visszavonulás során, a másik hullámsírba merült az U-68-assal együtt. Az egyébként csöndes Budwicz olyan gyűlöletet érzett az angolok iránt, hogy ha át tudta volna úszni a Csatornát, egymaga nekiment volna Angliának. Éjszakánként dühödten szórta a bombákat, vagy ha kellett, géppuskájával hosszú sorozatokkal lőtte az egyre inkább elszemtelenedő angol repülőket. Jó katona volt és jó ember.

Mathy Peters mellett állva vizsgálta az eget. Észak-London alig negyedóránnyira volt ezzel a sebességgel. Ha sikerül eljutni odáig, ledobják a bombákat az első gyárra, raktárra, vagy amit találnak. Nem lehetetlen, de kétségtelenül veszélyes rajtaütés lesz ez ezen az éjszakán. Az alacsonyan szálló felhőkön ide-oda cikázó fények vészjósló megvilágítást adtak az elsötétített város felett az égnél.

Nem olyan rég repült utoljára erre, de biztos volt benn, hogy az angolok közel dupla annyi fényszórót használtak, mint amivel az utolsó támadásnál találkozott. A távolban mintha repülőket is látott volna. Nem reménykedhetett benne, hogy csak az árnyak csalták meg. 21 ember élete múltott a döntésein, komolyan kellett vennie minden fenyegető tényezőt.

Percekig haladtak háborítatlanul déli irányba, amikor alattuk felkapcsoltak egy fényszórót és szinte azonnal be is fogták vele léghajót. Kunisch szótlanul állt a megvilágított ablakban, nem tudott volna olyant jelenteni, amit nem láttak valamennyien.

- Sebességet növelni! - hördült fel Mathy.

Woellert jelzett a gépészeknek, a motorok felpörögtek, a Zeppelin nekilódult. A reflektor makacsul követte a hajó mozgását, kisvártatva egy újabb csatlakozott hozzá bal felől.

- Kormány jobbra éles forduló! - utasította a parancsnok Peterst.

A Zeppelin nyugatnak fordulva próbálta lerázni az öt makacsul követő reflektorokat. Az alattuk fekvő Cheshunban az elsötétítési parancs ellenére lámpák gyúltak. Egy harmadik keresőfény is megtalálta a menekülő léghajót. Mathy átkozódva nézett körül. Egy reflektort még ki lehetett játszani, hármat bajosan. A reflektorok nappali fénybe borították a kontrollhelyiséget, nem sok értelme volt már az óvatoskodásnak.

- Werner, dobassa ki az átkozott a bombákat! Körber, emelkedés négyezer méterre azonnal!

A másodkormányost nem kellett nógatni, mindent megtett, hogy teljesítse a parancsot. A Zeppelin gyors emelkedésbe kezdett. Werner dühösen magyarázott a szócsőbe. A hat motor moráját hamarosan robbanások dőreje ellenpontozta. Mathy kinézett a gondolából és látta a fellobbanó tüzeket, amik gazdasági épületeket világítottak meg alattuk. Pazarlás volt erre a falura dobni az értékes bombákat, de nem akart a Werner Petersen vezette L32 sorsára jutni.

Felkelepelt a hátsó géppuska.

- Repülő! - ordított Werner teljesen feleslegesen.

A kétfedeles repülőgép hátulról érkezett és egy hosszú sorozattal támadta a léghajó testét. Mathy és Peters kivételével a többiek lebuktak. A parancsnok dühösen nézett az elhúzó, majd ismét támadáshoz emelkedő kétfedeles gép után. Átkozott angol. Meg sem próbálta a gondolát, vagy a hajtóműveket támadni.

- Főgépész, kiereszteni minden ballasztot! Werner, ellenőrizték a gáztartályokat! Megszüntetni a szivárgást mindenütt!

A Be2c második géppuskasorozata örökkévalóságnak tűnő ideig szaggatta a Zeppelint. A foszforos lövedékek fénylő csíkjai végignyalták a hajótestet. A repülő elég közel került ahhoz, hogy a parancsok láthassa a pilóta arcát egy pillanatra, mielőtt eltávolodott volna a léghajótól.

- Ég a hajó - kiáltotta Kunisch.

Körber és Woellert az ablakon kihajolva, hitetlenkedve nézték a gyorsan terjedő lángot a hajó oldalán. Peters a parancsnokra nézett, mintha az bármit tudott volna tenni a léghajó megmentésére.

Mathy végignézett az emberein.

- Mindenkinnek döntenie kell - mondta és elhajította a távcsövet.

Peters megkövülten kapaszkodott a kormányban, nem hitte, hogy ez velük megtörténhet. Woellert Mathyra nézett, aki levette nyakából a sálát, amit az induláskor feleségétől kapott és a fejére kötötte. A főgépész szólni akart, de a léghajó megbillent. Zuhanni kezdtek. Az oldalgondolák felől egy robbanás jelezte, hogy a lángok elérték valamelyik üzemanyagtartályt. Woellert elesett, oldalra csúszott, közben kiütötte a másodkormányos lábait. Összegabalyodva csapódtak a létrának. Felkapaszkodott és látta, ahogy a parancsnok kivetí magát az ablakon. A lángok becsaptak a kontrollszobába. Kunisch ordított, ruhája tüzet fogott.

- Ugorj, vagy elégsz! - kiáltott a főgépész Peters felé, de az csak markolta a kormányt.

A gondola a földbe csapódott, a lángok elnyeltek mindent.

